

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula Casuum Conscientiæ

In Qva Agitur De Præceptis Ecclesiæ, De Officio Confessarii, Ac De
Censuris

Petrus <a Sancto Josepho>

Coloniæ Agrippinæ, 1652

Capvt II. De requisitis in Confessario, quando actu confessiones audit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41572

CAPVT II.

DE REQUISITIS IN CONFESSARIO,
quando actu confessiones audit.

ARTICVLVS I.

*Nota da Confessario circa confessionem, & dolorem
pœnitentis.*

IN Sacramento pœnitentiæ quatuor con-
siderari debent, nempe confessio, dolor
internus, satisfactio, & absolutio: circa
quæ omnia, & singula Confessarius non
nulla obseruanda habet.

Circa *primum* notandum est, Confessarium curare
debere vt pœnitens integrè confiteatur omnia pec-
cata mortalia quæ patrauit, non tantùm quoad spe-
ciem, sed etiam quoad numerum. Quare quando
probabiliter credit pœnitentem ex negligentia, ali-
quid necessarium ad integritatem confessionis o-
mittere, tenetur eum interrogare circa id quod præ-
termittitur existimatur, illumque non præmissa eius-
modi interrogatione absoluens, peccat mortaliter.

Verùm si ex circumstantiis personæ, aut modi quo
fit confessio, verisimile est pœnitentem nihil graue
omittere, confessarius non tenetur eum interrogare.
Quando autem probabiliter credit se ad hoc teneri,
non debet esse nimis scrupulosus in exquirendis
peccatis pœnitentis, sed ea tantùm interrogare de-
bet, quæ probabiliter putat ab eo, spectata illius con-
ditione, patrata esse. Præsertim verò cautè procedere
debet in expendendis peccatis castitati aduersanti-
bus, ne curiosis interrogationibus tentationis, aut
scandali materiam subministret; aut ne simplices
doceat, quæ circa periculolam hanc materiam vili-
ter ignorant, Quan-

Quando confessarius nouit ex alterius relatione, pœnitentem peccatum aliquod perpetrasse, ipse tamen interrogatus negat se illud commississe; nō propterea debet illi absolutionem negare. Quod si confessarius ipse vidit peccatum aliquod mortale à pœnitente committi, quod ille postea reticeret in confessione, tunc si probabiliter iudicare potest, eum alteri confessum esse, debet illum absolueret. Secus, si constet nemini confessum.

Circa *secundum* notandum est, confessarium debere pœnitenti absolutionem negare, quando constat eum non esse legitimè dispositum; sufficienter autem disposito teneri absolutionem confectre, siue sit ordinarius, siue delegatus. Cæterum pœnitens debet esse ritè dispositus, tum respectu temporis præteriti, ita vt graui obligationi satisfecerit; tum respectu præsentis, ita vt verè doleat de peccatis commissis; tum respectu futuri, ita vt firmiter proponat peccata, eorumque occasiones deinceps cauere. Vt autem hæc doctrina illustrior euadat, quædam dubia breuiter hic enodanda sunt.

ARTICVLVS II.

De occasionibus peccatorum.

DVBIVM est i. quomodo se gerere debeat confessarius erga pœnitentem, qui versatur in proxima occasione peccandi. Ad quod responderi potest, supposita duplici distinctione: Nam in primis alia est occasio peccandi remota, alia proxima; remota dicitur, quidquid potest esse causa peccati, vel raro ad illud inducit; qua ratione omnes ferè res mundi dicuntur occasio peccati: proxima verò vocatur illa, qua ad peccatum sæpe pœnitentem inducere solet. Rursus occasio proxima vel est voluntaria, vel non; dicitur voluntaria, si sine graui incommodo dimitti possit; non voluntaria verò, quando dimitti nequæ

nequit sine graui damno in vita, in fama, vel in bonis fortuna.

Itaque communis sententia docet 1. eum absoluendum esse, qui versatur in occasione peccandi remota, et si eam dimittere nolit, modo habeat firmum propositum amplius non peccandi. Vnde aliqui colligunt, absolutionem ei denegandam non esse, qui domi retinet ancillam, cum qua ter, aut quater in anno peccat, modo statuatur amplius non peccare. Quia ille non censetur esse in occasione proxima peccati. Imò aliqui hanc indulgentiam extendunt ad eos, qui semel aut bis per mensem cum ancilla peccare solent.

Docet 2. cum absoluendum esse, qui manet in occasione peccandi proxima, si dolorem de præteritis peccatis habeat, firmumque propositum non peccandi in posterum, & simul iustam causam non deturandi talem occasionem. Vnde colligunt aliqui, concubinarium absoluendum esse, si non potest eicere concubinam sine graui scandalo, vel infamia, modo de peccatis præteritis verè doleat, & alia in posterum cum Dei auxilio vitare proponat. Item absolui posse foeminam, quæ domi virum excipit, cum quo sæpe peccat, si non potest honestè eum inde eicere, aut causam aliquam habet eum retinendi.

Docet 3. ei denegandam esse absolutionem, qui nõ vult tollere occasionem proximam, planeque voluntariam peccati, seu qua sine villo graui damno, vel periculo priuari potest. Ille enim cum sponte, & sine vlla rationabili causa, velit versari in proximo peccandi periculo, censetur habere affectum ad peccatum, ad eoque non est capax absolutionis.

In hac tamen extensione sententiæ, nonnulla, vt verum fatear, mihi displicent, et si propositiones ipsæ secundum se veræ videantur. Nam in primis in materia luxuriæ, occasio quæ initio videtur tantum remota, paulatim fit proxima, vt experientia fre-

quentissimè ostendit. Id est, saepe euenit vt qui vno anno tantum semel, aut bis cum aliqua fœmina peccauerunt, sequenti anno longe pluries cum eadem peccent, si sub eodem tecto maneant. Quare existimo non faciliè dandam absolutionem retinendi ancillam, cum qua aliquoties peccauit. Quia vix credi potest, vti vntariè, ac sine graui causa persistentem in tali occasione, habere firmum propositum non amplius peccandi, quale requiritur ad valorem Sacramenti. Quod maximè habet locum, quando confessarius aduertit, pœnitentem post plures absolutiones, saepe in idem peccatum labi. Vnde à fortiori intelligitur, non esse absoluendum patrem familias, qui semel, aut bis in mense ancilla abutitur, nisi eam quam primum eiiciat: præsertim quia talis occasio respectu illius magis est proxima, quam remota.

Deinde illud mihi parum probabile videtur, quòd propter lucellum aliquod temporale, liceat semper manere in proxima occasione peccandi. Quod enim dicunt aliqui, sic expositum non velle occasionem peccandi, nec peccatum eam consequens, sed commodum suum, non satisfacit, quia quidquid sit de speculatione, certè in praxi, qui ob lucrum aliquod temporale non magni momenti, manet in proxima occasione peccandi, magis vt plurimum talem occasionem diligit, quàm commodum ex ea ortum. Maximè si supersit alia via lucrandi, sine tanto animæ discrimine, vt frequenter contingit. Ex quo fit vt ille absoluendus non sit, qui ob adeo leuem causam, manet in proxima occasione peccandi. Et multo minus si, ne inurbanus videatur, eiusmodi occasionem nolit dimittere,

Imò si confessarius, postquam alia omnia media tentauit, ad continendum pœnitentem in officio, videt eum æquè frequenter labi in peccatū mortale, ob proximam occasionem in qua versatur, debet, vt ego quidem existimo, ei absolutionem negare, donec eiusmodi occasionem, etiam cum graui damno

sent.

temporali, dimiserit. Quid enim prodest homini, si vniuersum mundum lucretur, animæ autem suæ detrimentum patiatur? Qua tamen in re magna opus est prudentia.

ARTICVLVS III.

In quo alia duo dubia expenduntur.

DVBIVM est 2. quid faciet confessarius, sciens pœnitentem versari ignoranter in statu de se malo. Respondeo cum distinctione, nam si pœnitens ex ignorantia culpabili, in tali statu versatur, confessarius debet eum monere, vt quam primum ab eo recedat. Quia cum culpabiliter in eo maneat, absolui nequit, nisi saltem firmiter proponat illum deserere.

Si autem pœnitens, ob ignorantiam inuincibilem à peccato excusatur, manens in eo statu, adhuc distinctione opus est. Nam vel confessarius probabiliter sperat monitionem suam profuturam, vel non, si sperat, tenetur eum monere, antequam absolutionem ei impendat: si verò id non sperat, debet illum in bona fide relinquere, & absolvere. Quia præceptum correctionis fraternæ in ea circumstantia non obligat, & aliunde sufficit quòd confessio sit formaliter integra.

Vnde intelliget confessarius, quomodo se gerere debeat erga coniugatos, qui inuincibiliter ignorantes impedimentum dirimens quo afficiuntur, debitum bona fide mutuo petunt, ac reddunt. Si enim probabiliter iudicat, nullitatem matrimonij non posse sine graui periculo ijs detegi, dissimulare debet. Et consequenter, si quis eorum nolit alteri ex odio debitum reddere, confessarius debet illi negare absolutionem: quia supposita illa ignorantia inuincibili, contra propriam conscientiam peccat in re graui.

Tenetur tamen confessarius pœnitenti veritatem aperire,

aperire, et si nullus inde speretur fructus, tum quando illius ignorantia vergit in damnum commune, ut si esset publica fama, cum eum impedimento dirimente contraxisse; quia bonum commune preferendum est privato tum quando poenitens ab illo quarit, quid de ipsius matrimonio sentiat; si enim diceret esse validum, mentiretur, & poenitentem in re notabili deciperet.

Dubium est 3. an confessarius teneatur absolueré poenitentem, qui non vult desistere ab aliqua actione, quam ex opinione probabili, putat esse licitam, cum tamen ipse confessarius credat omnino esse illicitam. Responsio communis est, teneri eum absolueré; quia cum sequatur opinionem probabilem, ut supponitur, actio à qua non vult desistere, non est illicita respectu illius: adeoque id non impedit, quin rectè sit dispositus ad recipiendam absolutionem. Tenetur autem confessarius impendere absolutionem poenitenti, ad eam legitime disposito.

Et hoc verum est, siue confessarius teneatur ex officio poenitentem audire, ut Parochus, siue non: licet enim qui non ex officio audit alicuius confessionem, possit eam non audire; si tamen audit, tenetur confitenti rectè dispositio absolutionem largiri.

Quod autem addunt aliqui, talem confessarium, qui non tenetur ex officio confessiones audire, posse denuntiare poenitenti, si hoc iudicauerit expedire, se eius confessionem amplius non auditurum, nisi velit ab ea sententia discedere hoc inquam duriusculum videtur, quia cum poenitens sequendo sententiam probabilem, rectè sit dispositus ad consequendam peccatorum remissionem, ut dictum est, & Authores illi nobiscum sentiunt, quo iure potest confessarius eum in confesum dimittere, propterea quod tali opinioni probabili, & in praxi tutè adhæret? Accedit quod denuntiatio prædicta non multum erit utilis, cum poenitens possit in confessione inculpate retinere actionem, quam scit in tali opinioni probabili.

ARTICVLVS IV.

De impositione pœnitentiæ.

CIRCA tertium quædam obseruanda sunt. *Primo* confessarium teneri vt plurimum, audita confessione, satisfactionem aliquam pœnitenti imponere; cum hæc etsi non sit de essentia Sacramenti pœnitentiæ, ad integritatem tamen illius spectet. Dico, vt plurimum, nam qui post confessionem subito sensibus destituitur, absolendus est, licet nulla satisfactio ei imponi possit.

Obseruandum 2. ex Concil. Trid. sess. 4. cap. 3. debent Sacerdotes Domini, quantum spiritus & prudentia suggererit, pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate, salutare, & conuenientes satisfactiones iniungere; ne si fortè peccatis conuiueant, & indulgentius cum pœnitentibus agant, leuissima quædam opera pro grauissimis delictis iniungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Ex quibus verbis patet, in pœnitentiâ iniungenda habendam esse rationem, non modo grauitatis peccatorum, sed etiam facultatis pœnitentium. Ita; iuxta varias eorum dispositiones, aliis maiores, aliis minores pœnitentiæ, pro eodem peccato, imponi possunt. Imò cum eodem pœnitente modo mitius, modo rigidius agendum sit, prout illius saluti magis expedire visum fuerit. Cæterum quia ob infirmitatem humanam res eò deuenit, vt paucos repetas qui grauioribus pœnitentiis ipsis iniunctas exequantur, hinc plerumque expedit leuioribus satisfactionibus pœnitentibus imponere, ne pœnarum grauitate terreantur, & à Sacramentorum susceptione auocentur. Maxime cum eorum defectus aliuude suppleri possit, vt ex sequentibus obseruationibus intelligitur.

Obseruandum 3. in satisfactionem imponenda esse opera bona, quæ vocant pœnalia; iis enim satisfit
pro

pro pœna peccatis debita Sunt autem tria præcipua opera ad quæ alia reuocantur, nempe oratio, ieiuniũ, & eleemosyna: sub oratione comprehenduntur nõ modo preces vocales, sed etiam pia desideria, sãcta proposita, meditationes mentales, actus contritionis, gratiarum actiones, opera omnia misericordia spiritualia, &c Sub ieiunio flagellationes, vigilia, peregrinationes, aliaque id genus quæ corpus affligunt sub eleemosyna, non tantum largitio pecunia, sed etiam visitatio infirmorum, aliaque opera misericordia corporalia. Porro quia peccata vel sunt contra Deum, vel contra proximum, vel contra seipsum, congruum est vt quæ sunt primi generis, orationibus castigentur, quæ secundi, eleemosynis, quæ tertij, ieiuniis.

Obseruandum 4. illud omne imponi posse in satisfactionem, quo pœnitens pro suis peccatis per se satisfacere potest, eam virtus ipsa Sacramenti non sit minus efficax quàm opus hominis. Potest autem homo satisfacere pro peccatis suis, non modo aliqua ex dictis operibus pœnalibus sponte exercendo, sed etiam pœnas à Deo immittas patienter ferendo. Tãta est enim Diuinæ munificentia largitas, ex Concil. Trid. sess. 14. cap. 9. vt non solum pœnis sponte à nobis pro vindicando peccata susceptis, aut Sacerdotis arbitrio pro mensura delicti impositis, sed etiam, quod maximum amoris argumentum est, temporalibus flagellis à Deo inflictis, & a nobis patienter toleratis, apud Deum Patrem, per Christum Iesum satisfacere valeamus. Quare eiusmodi afflictiones, seu potius earum tolerantia, in satisfactionem pro peccatis à confessario imponi potest.

Obseruandum 5. idem posse dici generatim de omnibus bonis operibus, quæ pœnitens facturus est; sicut enim peccatum in communi potest esse materia huius Sacramenti, ita & satisfactio in communi ad illius integritatem sufficere potest. Vnde etsi vt plurimum, debeat confessarius imponere aliquam pœnitentiam.

nitentiam determinatam, & particularem, potest tamen vtiliter etiam iniungere pœnitenti, omnia opera bona quæ facturus est, & omnia mala quæ passurus est, non quidem absolute, & verbis præceptiuis, sed conditionaliter, & deprecatiue, vt indicant verba illa, quæ ex vsu Ecclesiæ absolutioni adiungi solent, *Quicquid boni feceris, aut mali sustinueris sit tibi in remissionem peccatorum tuorum.* Atque hinc sumitur ratio non spernenda, cur Pœnitentiæ minui possint: quod enim deest de earum grauitate, suppletur per exercitium bonorum operum, & malorum tolerantiam, si hæc in satisfactionem imponantur; quia sic eleuantur quodammodo ad esse Sacramentale, & habent maiorem vim satisfaciendi, quàm si non imponerentur, vt non pauci probabiliter, pieque sentiunt.

Observandum 6. imponi posse in satisfactionem opera aliàs debita, vt audire Missam in die festo, ieiunare in Quadragesima, vel in Feriis Quatuor Temporum, &c. Cum enim eiusmodi opera, etsi ex præcepto Ecclesiæ sint debita, vim ex se habeant satisfaciendi pro pœna in hac, vel in alia vita soluenda; nulla ratio est cur non possint in finem soluendi talem pœnam, à confessario imponi. Licet autem vtiliter imponi possint opera ista aliàs præcepta, vt si confessarius probabiliter existimet, pœnitentem noua hac impositione adigendum ad seruandum aliquod præceptum, quod aliàs prætermisisset: cum tamen nouum grauamen non afferant, raro imponi debent.

Observandum 7. pro peccato occulto non esse imponendam pœnitentiam publicam, ex qua prudenter conijci possit pœnitentem in graue aliquod peccatum imegisse. Sic enim pœnitens sine iusta causa infamaretur. Si tamen peccatum est publicum, omnino expedit ad tollendum scandalum, vt pœnitentia publica imponatur, iuxta statutum Concilij Trid. sess. 24. cap. 3. de Refor. vbi ita statuitur. *Apo-*
sto. 165

Solus monet, publicè peccantes palam esse corripiendos. Quando igitur ab aliquo publicè, & in multorum conspectu crimen commissum fuerit, unde alios scandalo offensos commotosque fuisse non sit dubitandum, huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publicè iniungi oportet, ut quos exemplo suo ad malos mores prouocauit, sua emendationis testimonio ad rectam reuocet vitam. Quare si pœnitens renuit pœnitentiam publicam implere, quam confessarius iudicat omninò necessariam ad tollendum scandalum, absolutio ei deneganda est.

Observandum 8. satisfactiones quas confessarij imponunt, debere vsui esse, tum ad præteritorum peccatorum vindictam & castigationem, tum ad nouæ vitæ custodiam, & infirmitatis medicamentum, ut tradit Concilium Trid. sess. 14. cap. 8. vnde opera peccatis contraria in satisfactionem imponi debent: v. e. gulo ieiunia, superbo humiliatione, avaro elemosynæ, &c. Proponi etiam debent considerationes conducentes ad curationem peccatorum, non modo generales sumptæ à beneficiis diuinis, à pœnis æternis, &c. sed etiam speciales, quæ ex pœnitentis confessione iudicantur necessariae ad emendationem illius. Exempli causa, luxurioso expedit proponere mala quæ ex luxuria oriuntur, graues pœnas quas Deus huic vitio deditis aliàs inflixit, aliaque id genus iuxta captum pœnitentis. Quò fit ut confessarius debeat habere ad manum remedia peccatorum, non modo generalia, sed etiam specialia, & pœnitentias speciales, quæ pro singulis peccatis conuenienter imponi possunt. Quorum omnium cognitionem assequi potest, tum librorum ea de re tractantium lectione, tum consuetudine virorum piorum qui regimine animarum diu exercitati sunt, tum affiduis ad Deum precibus, sine cuius speciali auxilio salus animarum promoueri non potest.

Observandum 9. ex communi sententia, liberum esse Sacerdoti pœnitentiam iniungere, siue ante, siue post

post absolutionem; quia vtrouis modo detur, id sufficit ad integritatem Sacramenti: congruentius tamen esse vt eam imponat ante absolutionem, iuxta communem vsu[m], & praxim Ecclesie: eo quod absolutio negari debet pœnitenti, qui sine graui causa pœnitentiam iniunctam renuit acceptare. Item non posse confessarium obligare pœnitentem, vt satisfactionem in vindictam præcedentium peccatorum impositam, exequatur ante absolutionem. Hęc enim satisfactio maximè imponitur, vt pœna temporalis aliàs in purgatorio luenda, compensetur; quæ compensatio fieri nequit, nisi culpa remissa sit, quod fit per absolutionem. Contra verò posse interdum cogere pœnitentem, vt pœnitentiam medicinalem, seu necessariam ad consequendam culpam remissionem, qualis est restitutio bonorum malè acquisitorum, fuga occasionis proxima, &c. ante absolutionem actu adimpleat. Quia non potest confessarius absoluerè pœnitentem, qui non est legitimè dispositus, ad venialem peccatorum per Sacramentum obtinendam: qualis interdum non est ille, qui actu prædicta non præstat, cum possit, vt si semel, aut bis; in confessione promisit alienum restituere, nec tamen restituit, cum commodè possit.

Obseruandum 10. iusta causa intercedente, satisfactionem in Sacramento pœnitentia impositam, mutare, aut mutare posse non modo confessarium qui eam imposuit, sed etiam illius superiorem, & æqualem, imò & ex probabiliore sententia, inferiorem. Siquidem omnes Sacerdotes habentes iurisdictionem in hoc foro, habent æqualem potestatem absoluerendi à peccatis, & satisfactionem imponendi pro illis. Quare sicut pœnitens potest eadem peccata eidem Sacerdoti iterum confiteri; ita potest ea confiteri alteri, siue superiori, siue inferiori, & nouā pœnitentiam pro iis accipere. Et cum non teneatur vtramque implere, ex duabus impositis, potest quam maluerit eligere. Quod si pœnitentia fuit imposita
pro

pro

pro referuatis, adhuc puto eam ob bonum pœnitentis, posse commutari ab inferiori, qui aliàs non habet iurisdictionem in referuata. Quia peccata referuata semel confessa superiori referuanti, amplius referuata non sunt; quare inferior potest eorum confessionem audire, nouamque satisfactionem præfenti pœnitentis dispositioni magis accommodatam, pro iis imponere. Caueant tamen Confessarii, ne nimis faciles se præbeant in commutandis, aut minuendis pœnitentiis ab aliis iniunctis: quia pœnitentes inde occasionem sumerent negligendi satisfactiones duriores; quod in graue eorum damnum, huiusque Sacramenti contemptum cederet.

ARTICVLVS V.

De absolute Sacramentali.

CIRCA quartum & vltimum, dubium est i. quanam sit forma Sacramenti Pœnitentiæ. Respondeo Concilium Trident. sess. 14. cap. 3. ita de illa statuere. *Docet præterea Sancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ formam, in qua præcipue ipsius vis sita est, in illius ministri verbis positã esse Ego te absoluo &c. Qui us quidem de Ecclesie Sanctæ more, preces quadam laudabiliter adiunguntur: ad ipsius tamen formæ essentiã nequaquam spectant, neque ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessaria.*

Ex quibus verbis tria colligi possunt, & primò formam huius Sacramenti consistere in verbis illis, *Ego te absoluo*, aliisque quæ ex vsu communi immediate solent addi, nempe, *à peccatis tuis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti?* Ita tamen vt sola illa verba, *Ego te absoluo*, sint de essentiã formæ, imò possit subsistere tota essentiã formæ, in duobus illis verbis, *absoluo te*, vt alibi satis probatum.

Secundò ad essentiã absolute Sacramentali requiri verba proprie

proprie dicta, seu ore prolata, hoc enim indicat Cō-
cilium cum ait, formam huius Sacramenti consiste-
re in verbis illis ministri, *Ego te absoluo*, cum proprie
& simpliciter non dicantur verba alicuius, nisi quæ
ab illo prolata sunt. Quo fit ut non valeat absolutio,
si sacerdos eam scripto tradat, esto confessio scripta,
aut signis facta valida sit.

Tertio verbis iam dictis preces quasdam addi ex
p̄a, & laudabili Ecclesiæ consuetudine, quæ non
sunt de essentia formæ, nec ad Sacramenti valorem
spectant. Porro preces illæ his verbis continentur 1.
Misereatur tui omnipotens Deus, & dimissis peccatis tuis
perducatur te ad vitam æternam. 2. *Dominus Noster Iesus*
Christus, qui est Summus Pontifex, te absoluat, & ego au-
thoritate ipsius mihi licet indignissimo concessa, absoluo te
in primis ab omni vinculo excommunicationis, suspensio-
nis, & interdicti in quantum possum & indiges: Deinde
ego te absoluo ab omnibus peccatis tuis, in nomine Patris, &
Filii, & Spiritus Sancti. 3. *Passio Domini Nostri Iesu Chri-*
sti, & merita Beate Mariæ semper Virginis & omnium
Sanctorum, quæquid boni feceris, & mali sustinueris, sit
tibi in remissionem peccatorum, & augmentum gratiæ, &
premium vitæ æternæ Amen.

Circa quas orationes nota I. Sacerdotem solere,
quamdiu secundam ex illis orationibus recitat, ele-
vare manum dexteram supra caput pœnitentis;
Quod etsi non sit de necessitate servandum, ex con-
gruentia tamen servari debet, ubi talis viget con-
suetudo. Multo minus est necessarium, manum ca-
piti pœnitentis imponere quamdiu profertur ab-
solutio, quin potius valde expedit, ab eiusmodi
impositione abstinere, quando absoluntur fœmi-
næ.

Nota 2. tertiam orationem, quæ in confessionibus
ordinariis plerumque præmittitur, non esse o-
mittendam quando fit confessio grauium peccato-
rum, & pœnitentia non satis proportionata pro illis
imponitur. Quia virtute illius, quod deest de graui-
tate

tate

rate pœnitentiæ aliquo modo suppletur, vt suprà diximus.

Dubium est 2. qua intentione absolutio Sacramentalis proferri debeat. *Respondeo 1.* vt valeat hoc Sacramentum, non sufficere quòd Sacerdos auditis peccatis, intendat verba absolutionis exterius proferre, sed requiri vt ea proferat animo Sacramentaliter absoluedi pœnitentem, iuxta intentionem Christi, & Ecclesiæ. Quam intentionem sufficienter habere censetur, eo ipso quòd tanquam Ecclesiæ minister, vult pœnitentem absoluere, etsi hanc actum formalem intra se non eliciat, intendendo facere, quod facit Ecclesiæ: aliàs certe dicendum esset, innumeras absolutiones inualidè, & sine effectu conferri.

Respondeo 2. ad valorem absolutionis non requiritur, vt dicta intentio actu habeatur, quando sacerdos verba profert. Cùm enim non sit in potestate sacerdotis, habere actualem intentionem, vel attentionem quando absoluit; verisimile non est eam esse necessariam ad valorem absolutionis. Vnde omnium consensu absolutio valet, & si minister sit distractus, quamdiu eam profert.

Respondeo 3. non sufficere ad valorem absolutionis, intentionem mere habitualem, quæ haberi censetur, quando actualis quidem præcessit, nec est retractata, nò tamen siue per se, siue per aliquid sui inluit in effectum. Sic enim absolutio ei nullo modo tribui potest, seu in eam referri.

Respondeo 4. habendam esse vt minimum intentionem, quam virtualem vocant; ita scilicet vt si Sacerdos proferendo verba absolutionis, actu non intendit ad id quod agitur, habuerit tamen paulo ante actualem intentionem administrandi hoc Sacramentum, & virtute talis intentionis, in aliquo suo effectu perseverantis, absolutionem proferat.

Respondeo 5. ad valorem absolutionis requiri, vt intentio eam proferentis versetur circa personam presentem. Error tamen substantialis personæ non irri-

at hoc Sacramentum, quod proinde valebit, si Sacerdos absoluat Petrum, putans se Paulum absolueret. Quod intellige, modo intendat absolueret personam quam præsentem habet; nam si non intendat absolueret Petrum, sed Paulum duntaxat, nulla est absolutio.

Nota 1. grauius, per se loquendo, peccare Sacerdotem, qui defectu intentionis, aut formæ essentialis, ad valorem huius Sacramenti necessariæ, inualide absolutionem profert.

Nota 2. ad valorem absolutionis sufficere, quod Sacerdos habeat intentionem legitimam, quamdiu profert illa verba, *Ego te absoluo*, eum tamen peccare, qui dum reliqua profert, debita intentione caret.

Nota 3. non esse inualidam absolutionem, si sub illis verbis tradatur, *Ego tibi remitto peccata tua*; quia hæc forma quoad sensum cum a'ia coincidit: eum tamen peccare qui ita absoluit, quia in Sacramenti administratione, ritum ab Ecclesia institutum non seruat.

Dubium est 3. an absolutio dari possit sub conditione. *Respondeo 1.* valere absolutionem prolatam sub conditione de præterito, quando vera est conditio. Quia posita conditione, intentio conditionata transit in absolutam. Hinc dubitans an aliquem absoluerit, potest eum absolueret hoc modo, *Si non te absolui, ego te absoluo &c.* Sufficit tamen quod verba illa conditionata, *si non te absoluo*, mente proferat.

Respondeo 2. valere similiter absolutionem datam sub conditione de præsentem, si conditio illa existat. Ut si Confessarius audita confessione pueri, de quo dubitat an ysu rationis potiatur, dicat, *Ego te absoluo, si ysu rationis præditus es.* Aut si cum dubitat, an quæ proponuntur à pœnitente, sint peccata venialia, dicat, *Ego te absoluo, si facta quæ proponis, saltem aliqua sunt peccata.* In hoc tamen posteriori casu magis forte expedit prudenter curare, ut pœnitens dicat certum aliquod peccatum aliàs confessum, aut eum si-

ne absolutione dimittere, quam illi sub tali conditione absolutionem imponere. Unde

Nota absolutionem non nisi rarissime, & iusta causa intercedente, sub conditione de presenti, aut praeterito impendendam esse. Quare & si stante veritate conditionis appositae, valeat absolutio, quando Sacerdos dicit, *Ego te absoluo si restitueris, si verum habes propositum satisfaciendi, &c.* Ita tamen absolvens peccat, quia cum teneatur fidem habere poenitenti, aliquid de se in hoc foro affirmanti, sine causa legitima facit Sacramentum dubium, datque tantum sub conditione, quod iuxta institutionem Christi, & praxim Ecclesiae absolute dari debuit.

Respondeo 3. inuvalidam esse absolutionem, datam sub conditione de futuro, ut si Sacerdos dicat *Absoluo te, si tali die ieiunaueris.* Quia positae materiae & formae, non est in potestate Confessarii suspendere effectum Sacramenti, usque ad positionem conditionis.

Ex quo intelligi potest 1. quando Superior dat alicui Sacerdoti facultatem absoluendi à casibus referuatis, sub conditione talis poenitentiae adimplendae, Sacerdotem cui eiusmodi facultas demandata est, non posse absolutionem à tali conditione pendente, concedere, sed debere habenti casus referuatos, poenitentiam assignatam iniungere, eamque acceptantem absolute absoluere, recusantem vero

in absolutionem dimittere. Intelligi potest 2. non valere absolutum datam sub rati habitione de futuro, si superior consentiat, ut alibi probatum est.

(*)